

Fakta

Inför briefingmötet behöver alla grupper inom er SPN-avdelning göra en noggrann undersökning. Ta reda på mer om transporter: hur vi reser, om utsläpp, om våra ekologiska fotavtryck och om resor som kunde undvikas.

Tänk på att lyfta fram både det som är bra och det som är dåligt. Genom bättre kunskaper kan vi bli bättre på att välja rätt.

Fakta

Resvanor

Våra resvanor idag ser inte alls ut som de gjorde för 100 år sedan. Resandet har ökat kraftigt sedan människor i Sverige mest gick eller använde häst och vagn. I början av 1900-talet reste en svensk i genomsnitt en kilometer varje dag. På 60-talet hade resandet ökat till 20 km per dag och nu på 2000-talet reser vi över 40 km per dag.

Vi reser på fritiden, på semester, till olika fritidsaktiviteter och till och från arbete/skola. Sammanlagt blir det långa sträckor. Det är våra flyg- och bilresor som har ökat mest under de sista 25 åren.

- Mer än hälften av de resor vi gör i Sverige gör vi med bil.
- Hälften av alla bilresor är kortare än tre kilometer.
- I varje svensk bil åker i genomsnitt 1,2 personer. Det betyder att i de flesta bilarna åker bara en person.
- Över hälften av svenskarna åker bil varje dag.
- Det finns mer än fyra miljoner bilar som hör hemma i Sverige.
- Tre av fyra hushåll har bil.
- Bilarna i Sverige är både tyngre och slukar mer bränsle jämfört med bilarna i övriga Europa.
- På 30 år har flygresandet i Europa ökat med 649 % räknat i personkilometer.
- Flygtrafiken i världen ger upphov till ca 12 % av alla koldioxidutsläpp, trots att det är mycket få av jordens alla människor som flyger alls.
- En flygresa använder 40 % mer energi per person än samma resa med bil.

>> läs mer här

www.naturvardsverket.se

www.sika-institute.se

www.sj.se

(sök miljö kalkyl för att jämföra olika sätt att resa)

www.schystresande.se

Fakta

Vårt ekologiska fotavtryck omfattar sex områden.

Läs mer på www.wwf.se

Vår påverkan på miljön

Människor i världen påverkar miljön på olika sätt genom sitt sätt att leva. Hur mycket varje människa påverkar miljön beror på vilken typ av liv han/hon lever, t ex boende, matvanor, resor och kläder. Om alla människor på jorden skulle leva som vi gör i Sverige skulle det behövas tre jordklot, jordens resurser skulle inte räcka till. Vår konsumtion av naturresurser och det avfall som det ger upphov till förutsätter en biologisk, produktiv landyta. När allt det vi påverkar läggs ihop kallas det vårt ekologiska fotavtryck.

Alla kan göra något

Det är möjligt att minska sitt ekologiska fotavtryck, till exempel genom att ta reda på vad som är möjligt att förbättra i det samhälle vi lever i. Alla kan inte göra allt, men alla kan göra något! Vi som lever nu bör leva på ett sådant sätt att människor även i framtiden kan leva ett bra liv på jorden. Detta är en utmaning för alla människor i alla länder.

Skolkalkylator

Hur många planeter skulle behövas om alla lever som du gör? Världsnaturfonden har en ny kalkylator som beräknar skolans ekologiska fotavtryck inom sex områden: vatten, mat, energi, transporter, byggnader och avfall. Kalkylatorn finns på <http://skola.klimatsmartcommunity.se>

>> läs mer här

Gör egna test på:

www.skola.klimatsmartcommunity.net
(detaljerad test för både elever och skolan, WWF)

www.klimatsmartcommunity.net, (WWF och TV4)

www.miljomataren.konsumentverket.se

Tipsa en vuxen om IVL:s Klimatkalkylator:

www.klimat.ivl.se

En hel lista på kalkylatorer hittar du här:

www.klimatkampen.se/inspiration

Läs mer i EEA:s rapport
Miljön, tillstånd och utblick, 2005

Om växthuseffekten:
www.naturvardsverket.se
www.miljoportalen.se

Mer om ekologiska fotavtryck:
www.wwf.se/vrt-arbete/ekologiska-fotavtryck/1127697-ekologiska-fotavtryck-startsida

Fakta

Någonting har hänt med jordens klimat under det senaste århundradet!

>> läs mer här

Lär dig mer om vårt klimat genom att se Al Gores film "En obekväm sanning".

Filmen finns att låna på många bibliotek och kan beställas via www.mediapoolen.se

Handledning till filmen finns att ladda ner på www.wwf.se eller www.sfi.se (Svenska Filminstitutet).

Växthusgaser

Alla resor vi konsumerar i Sverige är en stor del av vår klimatpåverkan. Våra lastbilar, bussar, bilar, flygplan, motorcyklar, mopeder och andra fordon är oftast beroende av fossila bränslen som ger stora utsläpp av växthusgaser, bl a stora mängder koldioxid.

Människans utsläpp av växthusgaser påverkar klimatet. FN:s klimatpanel menar att jordens medeltemperatur kan komma att öka med drygt sex grader de närmaste 100 åren på grund av ökad växthuseffekt.

I början av 1900-talet började medeltemperaturen på jorden att stiga. Sedan 1980-talet har allt varmare medeltemperaturer mätts upp år efter år. År 1998 och åren 2002-2005 är de fem absolut varmaste åren sedan mätningarna av jordens medeltemperatur startade.

Uppvärmningen påverkar redan vår miljö

- Tjockleken på Arktis havsis har minskat.
- Glaciärer i hela världen har blivit mindre.
- Snö- och istäcken har krympt.
- Temperaturen har stigit i havens ytvatten.
- Enbart under sommaren 2003 försvann en tiondel av Alpernas glaciärer.
- Om avsmältningen fortsätter kommer många av glaciärerna i Schweiz att vara borta år 2050.
- Runt om i världen kommer rapporter om förändringar i djur och växtliv.
- Havets yta har börjat stiga snabbare än det i genomsnitt gjort på flera tusen år.
- Under 1900-talet höjdes havsytan ca 15 cm.

Fakta

Tänk om alla i Sverige gick en kurs i ECO-driving. Det kanske kan bli årets vuxenjulklapp!

Det finns många fördelar med att köpa miljöbil

- Från 1 april 2007 till 30 juni 2009 får den som köper ny miljöbil automatiskt tillbaka 10 000 kr av kostnaden.
- Många kommuner erbjuder gratis parkering för miljöbilar.
- I städer med trängselavgift behöver inte den som har miljöbil betala den.
- Lägre bränslekostnader.
- Miljöbilar har ett bra värde när de säljs begagnade.

Snålt med bränsle

Sverige är ett av de länder i Europa som har flest tunga och bränsletörstiga bilar. Stora och tunga bilar, med starka motorer och fyrhjulsdrift drar allra mest bränsle, en del upp emot två liter per mil. En bränslesnål småbil kan dra mindre än 0,5 liter/mil.

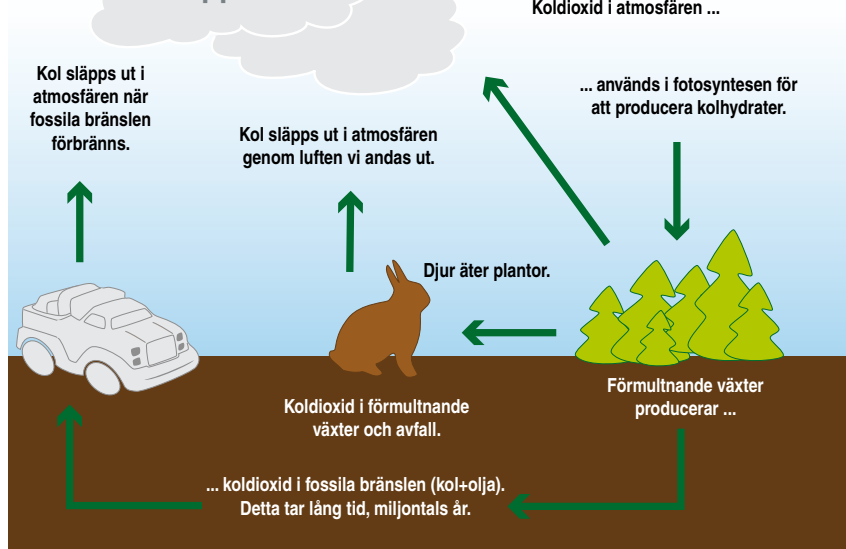
Bränslesnåla bilar

Bränslesnåla bilar släpper förstås ut mindre koldioxid och skadliga ämnen i miljön, kostar mindre att köra och är ofta billigare att köpa. Att köra en bil som drar mindre bränsle minskar utsläppen.

Pengar att spara

Skillnaderna i bränsleförbrukning är störst mellan stora och små bilar, men ibland kan det till och med skilja mycket mellan

Kolets kretslopp:

Snåla utsläpp

Bilar som drivs med förnyelsebara bränslen som etanol och biogas ger mindre utsläpp av koldioxid i miljön, jämfört med bilar som drivs med fossila bränslen. Bilar som drivs med fossila bränslen släpper ut koldioxid som gör att koldioxidhalten i atmosfären ökar. Fordon som drivs med biogas och etanol släpper också ut koldioxid, skillnaden är att utsläppen från dem bara är så stora att levande växter kan ta upp koldioxiden när de växer. På så vis går koldioxiden runt i ett kretslopp.

bilar som är lika stora. Det är alltså viktigt att ta reda på hur mycket bränsle en bil drar. Den som väljer en bränslesnål bil kan spara 10 000 kr på ett år, bara i minskade kostnader på bränsle. Om alla bilköpare alltid skulle köpa den mest bränslesnåla bilen, i önskad storlek, skulle utsläppen av koldioxid från personbilar minska med en fjärdedel.

Snål körning/Ecodriving

Föraren bakom ratten har stor betydelse för hur mycket bränsle som går åt i bilen. Genom att lära sig köra på ett mer bränslesnålt sätt kan man minska bränsleförbrukningen med en femtedel, riktig klimatsmart körning! För att lära sig detta finns det på många av landets bilskolor kurser i ECO-driving. Många av dessa

utbildar de som tar nya körkort till ECO-driving förare. Under en ECO-driving kurs lär man sig t ex att inte gasa i onödan, att planera sin körning bättre och att bromsa på rätt sätt. Samt en mängd andra saker som gör att bilen drar mindre bränsle, sparar miljön och kostar mindre pengar.

>> läs mer här

www.str.se/Miljo/Ecodriving
Sveriges trafikskolors riksförbund

www.vv.se, Vägverket

www.snf.se

Hela listan på bilars bränsleförbrukning m m hittar du på:
www.konsumentverket.se
Nybilsguiden: Om bränsleförbrukning och vår miljö, 2008

Fakta

Kollektivt resande

- I hela Sverige är det ungdomar mellan 17 och 25 år som åker mest kollektivt.
- I Sveriges största städer, Stockholm, Malmö och Göteborg, är man bäst på att åka kollektivt, ungefär en fjärdedel av alla resor är kollektiva.
- I Stockholm åker mer än varannan invånare tåg, buss eller tunnelbana till jobbet och/eller skolan.
- Fler kvinnor än män åker kollektivt, i alla åldrar.
- Varannan svensk åker kollektivt minst en gång i månaden.

>> läs mer här

www.bilbilligare.nu
www.samakning.nu

Samåkning i bil

Ju fler som reser tillsammans desto bättre är det. Utsläppen till miljön blir mindre per person och antalet bilar på våra vägar minskar och ger färre trafikolyckor och mindre trängsel. Det är trevligare att resa med sällskap och kostnaderna för bilen kan delas upp mellan de som åker tillsammans.

Att samåka med kompisarna till fritidsaktiviteterna är något som alla kan vinna något på. Om alla hjälps åt att planera samåkningen kan det bli möjligt att göra något extra för de pengar man sparar in på minskade resor. Satsa då gärna på en gemensam upplevelse, det stärker gemenskapen och sparar miljön.

Samåkning har blivit ett begrepp som kan gälla både långresor, veckopendlning och resor till jobb eller skola. Den som söker någon att samåka med kan annonsera i tidningen eller använda sig av internetsidor som är till för att hjälpa samåkare av alla slag, såväl samåkning till Paris som enstaka resor för att hälsa på kompisar.

Resa kollektivt

I Sverige reser vi just nu mer med tåg än någonsin tidigare. Under år 2007 reste svenskarna 10,4 miljarder kilometer med tåg, år 2006 reste vi "bara" 9,6 miljarder kilometer.

Att resa tillsammans med tåg, spårvagn eller buss är ett hållbart sätt att resa. Man kan välja mellan många olika restider och kan utnyttja resan till att göra något trevligt som att läsa, prata i telefon eller spela spel. Den som åker kollektivt motionerar ofta mer än den som åker bil samma sträcka. Promenaden till eller från hållplatsen ger god vardagsmotion.

Kostnaden för det bränsle som används vid resan delas upp på alla som åker tillsammans och betalas via våra biljetter eller kort. Den som kan åka kollektivt tjänar ofta också mycket pengar på resan i jämförelse med att åka bil.

Fakta

Gående skolbuss

I takt med att det blivit fler bilar på våra vägar har barns rörelsefrihet minskat. Det är inte längre självklart att barn cyklar och går till skolan, till kompisar eller fritidsaktiviteter.

År 1980 cyklade eller gick 9 av 10 barn i åldern 7-9 år till skolan medan det bara var knappt 6 av 10 som gjorde det år 2006. Detta beror på att skolvägen uppfattas som en otrygg miljö p g a all trafik. Följden blir att fler och fler föräldrar skjutsar sina barn. På så vis blir det ännu fler bilar på våra vägar som gör att trafikmiljön blir ännu sämre för barnen.

På många platser där den täta trafiken runt skolorna upplevs som ett problem har man startat s k gående eller cyklande skolbuss. Denna skolbuss innebär att föräldrar och/eller skolpersonal tar gemensamt ansvar för att följa eleverna till skolan genom att cykla eller gå först och sist i en lång rad av cyklande eller gående barn, som hämtats upp längs en delvis gemensam skolväg. Den aktiva skolbussen ger barnen som deltar en säker transport till skolan samtidigt som de får regelbunden motion och daglig utevistelse.

Om många barn kunde ta sig till skolan på detta sätt blir trafiksituationen runt skolan lugnare och man behöver inte ta utrymmen från t ex skolgården för att göra nya vägar eller parkeringsplatser.

Bilpool

I de större städerna blir det allt vanligare att man inte har egen bil. Bilen påverkar miljön negativt, kostar mycket pengar och i mer tätbefolkade områden är det trångt och långsamt att transportera sig med bil. Det är dessutom ofta svårt och dyrt att hitta parkering.

Bor man nära allmänna kommunikationer är det enklare att resa i vardagen med buss, spårvagn, tunnelbana eller tåg. Då är det bättre att bara använda bil vid de tillfällen det är nödvändigt. Vid de tillfällen då man absolut behöver bil är det en bra möjlighet att istället vara medlem i en bilpool.

I bilpoolen utnyttjar ett antal människor flera olika bilar tillsammans. Bilarna i en bilpool är både små och stora och har olika antal sittplatser för att kunna vara rätt för just de resor de ska användas till. Ibland behövs en större bil för t ex en resa med fotbollslaget och ibland behövs en mindre bil bara för två. Bilarna går att boka för den period bilen behövs och den som använder bilen betalar för hyra, skötsel och bränsle, men bara vid det tillfälle bilen används.

>> läs mer här

www.vv.se
www.bilpool.se
www.gronabilister.se

Fakta

Redan idag finns exempel på företag som gjort stora insatser för miljön genom att bara resa när det är nödvändigt.

>> läs mer här

www.vv.se/resfri
www.telia.se

Minskat resande

Resandet är idag en naturlig del av vår vardag, men många resor skulle egentligen inte behövas. Inom många områden skulle vi med planering och eftertanke kunna minska resandet på många sätt. De bästa resorna för miljön är förstas de som inte ger några utsläpp eller de som kan tas bort för att de inte behövs. Resor som inte ger några utsläpp är t ex resor med cykel, rullskridskor eller promenader. Begränsningen med dessa är ju att man inte kommer speciellt långt. Då återstår att söka andra vägar för resor utan utsläpp: resor med teknikens hjälp.

Framtiden ger nya möjligheter

Barn och ungdomar som är bra på att hantera datatekniken och alla dess möjligheter är vana vid att ha kontakter med människor över hela världen. De är ju bara ett musklick bort! Kontakterna kostar oftast ingenting, ger inga utsläpp men ger nya upplevelser utan att någon behöver förflytta sig. I framtiden kommer användningen av tekniken att ha utvecklats till att ge nya möjligheter för den som kan använda den.

Arbeta hemifrån

Många kan få möjlighet att jobba hemifrån någon eller några dagar i veckan och reser på så sätt mindre. Det har visat sig att många långa resor, framför allt arbetsresor, går att ersätta med möten via dator och/eller telefon. Tekniken gör det möjligt att träffas utan att resan orsakar utsläpp från bilar, flygplan eller andra transportmedel. Kontakten kan bli personlig utan att någon förflyttar sig. Självklart kan man inte sluta helt att träffas på riktigt, men många möten kan ske med teknikens hjälp – samtidigt som man sparar både pengar och tid. Tid som istället kan användas till att umgås med familj och vänner.

I många hem idag dröjer det länge på kvällarna tills alla är samlade. En del reser långt till skola och arbete och många har rest till möten längre bort som begränsar den tid man har hemma. Om en del resor kunde bytas ut mot arbete hemifrån med hjälp av modern teknik skulle många kunna vara hemma tidigare och på så sätt få mer fritid och tid hemma.